

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS APLINKOS DEPARTAMENTO
SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS REIKALŲ SKYRIUS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-17-703; Nr. 17-1014(3))**

2017-06-13 Nr. NV-1531

Vilnius

Projektų rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projektų tikslas: žuvusius žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės laikyti žmogaus palaikais ir leisti juos kremuoti ir laidoti, jei išreikšta tėvų valia.

Dabartinė situacija: žmogaus embrionas ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės laikomi medicininėmis atliekomis. Vadovaujantis Lietuvos higienos norma dėl medicininių atliekų tvarkymo saugos reikalavimų, medicininės atliekos išrūšiuojamos į nepavojingas ir infekuotas (pavojingas). Kiekvienai atliekų rūšiai yra suteikiamas atskiras kodas. Infekuotos medicininės atliekos apdorojamos ir nukenksminamos. Visos medicinos atliekos surenkamos ir šalinamos pagal suteiktus kodus. Atliekų tvarkymo išlaidas apmoka atliekų turėtojas – sveikatos priežiūros įstaiga.

Projektų esmė: įstatymo projektu siūlomi šie pakeitimai:

- **žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės prilyginti žmogaus palaikams;**
- **jeigu tėvai išreiškia valią, leisti žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės kremuoti ir laidoti;**
- **žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės padaryti išimtis ir netaikyti nuostatų dėl medicininio mirties liudijimo išdavimo, dėl palaikų paruošimo šarvoti ir dėl vežimo.**

Atitiktis Vyriausybės programai: Tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas: projektas derintas su Teisingumo ministerija ir patikslintas pagal pateiktas pastabas.

Aplinkos ministerijos pastabos, į kurias atsižvelgta iš dalies argumentuotos derinimo pažymoje (dėl įstatymo projekto tikslingumo, dėl embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės laikymo žmogaus palaikais).

Dalykinio vertinimo išvada: Pastabų ir pasiūlymų neturime, siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Teikiant Ministro Pirmininko parašui projektas turi būti patikslintas įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabas.

Socialinių ir sveikatos reikalų skyriaus patarėja

Aurelija Urbonienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-05-31 Nr. (1.1.3-411)10-4586

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projekto tikslas – nustatyti žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką, kai tėvai (vienas iš tėvų) išreiškia valią juos kremuoti ir laidoti.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymas Nr. X-1404 (toliau – Įstatymas) taikomas tik žmogaus palaikams. Įstatymo 2 straipsnio 23 dalyje yra nurodyta, jog žmogaus palaikai – mirusio žmogaus kūnas, jo dalys ar priešlaikinio gimdymo vaisius. Įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje yra pažymėta, kad kremavimas – žmogaus palaikų sudeginimas krematoriumo krosnyje. To paties straipsnio 15 dalyje nurodyta, kad laidojimas – žmogaus palaikų, taip pat kremuotų ar balzamuotų, užkasimas kape, padėjimas laidojimo rūsyje, kolumbariumo nišoje ar kitoje tam skirtoje vietoje. Vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 23 dalies nuostata, žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės negali būti atiduodami kremuoti ir laidoti kaip žmogaus palaikai.

Įstatymo projektu siūloma žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės taikyti žmogaus palaikų kremavimo ir laidojimo tvarką, jei sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka yra išreikšta tėvų (vieno iš tėvų) valia juos kremuoti ir laidoti.

Priėmus Įstatymą, tėvams (vienam iš tėvų) bus suteikta galimybė kremuoti ir laidoti žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės.

Išsamiau Įstatymo projekto tikslas išdėstytas aiškinamajame rašte.

Įstatymo projekto nuostatos atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą.

Įstatymo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Įstatymo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Įstatymo projektas teiktas derinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos gydytojų vadovų sąjungai, Lietuvos bioetikos komitetui ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai. Taip pat dėl Įstatymo projekto konsultuotasi su visuomene, Įstatymo projektą skelbiant Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje. Lietuvos gydytojų vadovų sąjunga ir Lietuvos bioetikos komitetas projektui pastabų neturėjo. Į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pateiktas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta iš dalies. Į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos priežiūros departamento (direktorius Audrius Ščeponavičius, tel. (8 5) 266 1466, el. p. audrius.sceponavicius@sam.lt) Rizikos sveikatai valdymo skyriaus (vedėja Rita Valentukevičienė, tel. (8 5) 260 4707, el. p. rita.valentukeviciene@sam.lt) vyriausioji specialistė Evelina Vilčinskienė (tel. 266 1464, el. p. evelina.vilcinskiene@sam.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.
3. Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
4. Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 3 lapai.
5. Suinteresuotų institucijų išvadų ir pasiūlymų kopijos, 7 lapai.
6. Derinimo pažyma, 4 lapai.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Evelina Vilčinskienė, tel. (8 5) 266 1464, el. p. evelina.vilcinskiene@sam.lt

100 Atkurtai
Lietuvai

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO
NR. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.
2. Įgalinti sveikatos apsaugos ministrą Aurelijų Verygą, o jam negalint dalyvauti – sveikatos apsaugos viceministrę Aušrą Bilotienę Motiejūnienę atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodyto įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Sveikatos apsaugos ministras

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Teisės departamentui duoti
Nerija Stasiūnienė
2017-05-26

2017-05-31

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404
1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO**

**PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės atiduodami tvarkyti kaip medicininės atliekos.

Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) tikslas – nustatyti žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką, kai tėvai (vienas iš tėvų) išreiškia valią juos kremuoti ir laidoti.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos priežiūros departamento (direktorius Audrius Ščeponavičius (tel. 266 1466, el. p. audrius.sceponavicius@sam.lt) Rizikos sveikatai valdymo skyriaus (vedėja Rita Valentukevičienė (tel. 260 4707, el. p. rita.valentukeviciene@sam.lt) vyriausioji specialistė Evelina Vilčinskienė (tel. 266 1464, el. p. evelina.vilcinskiene@sam.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Žmonių palaikų laidojimo įstatymas Nr. X-1404 (toliau – Įstatymas) taikomas tik žmogaus palaikams. Įstatymo 2 straipsnio 23 dalyje yra nurodyta, jog žmogaus palaikai – mirusio žmogaus kūnas, jo dalys ar priešlaikinio gimdymo vaisius. Įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje yra pažymėta, kad kremavimas – žmogaus palaikų sudeginimas krematoriumo krosnyje. To paties straipsnio 15 dalyje nurodyta, kad laidojimas – žmogaus palaikų, taip pat kremuotų ar balzamuotų, užkasimas kape, padėjimas laidojimo rūsyje, kolumbariumo nišoje ar kitoje tam skirtoje vietoje. Vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 23 dalies nuostata, žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės negali būti atiduodami kremuoti ir laidoti kaip žmogaus palaikai.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės taikyti žmonių palaikų kremavimo ir laidojimo tvarką, jei sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka yra išreikšta tėvų (vieno iš tėvų) valia juos kremuoti ir laidoti.

Atsižvelgiant į žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės išvaizdą, neturėtų būti taikoma Įstatymo 2 straipsnio 25 punkto nuostata (žmogaus palaikų paruošimas šarvoti – žmogaus palaikų ir aprangos sutvarkymas, įskaitant specialų paruošimą žmogaus palaikus apsaugoti nuo irimo iki savaitės, ir dėjimas į karstą [...]). To paties straipsnio 26 punkto nuostata (žmogaus palaikų pirminis vežimas – žmogaus palaikų iki jų paruošimo šarvoti ir (ar) šarvojimo gabenimas ne karste, išskyrus žmonių palaikų, įvežtų į Lietuvos Respubliką iš užsienio valstybių, gabenimą iki kitų laidojimo paslaugų teikimo vietos) negali būti taikomas žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės, nes kremuojant ir laidojant embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės nėra išduodamas mirties liudijimas, kaip nurodyta Įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje (žmogaus palaikų

pirminis vežimas atliekamas gavus Vyriausybės įgaliotos institucijos išduotą mirties liudijimą [...]). Žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės žmogaus palaikų gabenimo sąvoka taip pat negali būti taikoma, nes pagal Įstatymo 22 straipsnio 2 dalį (žmogaus palaikai į užsienio valstybes vežami turint Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka išduotą leidimą vežti mirusiojo kūną (*laissez-passer*) [...]). Kadangi žmogaus embrionas ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės nėra žmogaus kūnas, tai embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės pervežti į užsienio valstybes nereikalingas *laissez-passer*. Be to, norint gauti *laissez-passer* (pagal Mirusiųjų kūno *laissez-passer* išdavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. lapkričio 16 d. įsakymą Nr. V-940 „Dėl Mirusiojo kūno *laissez-passer* išdavimo taisyklių, mirusiojo kūno *laissez-passer* bei paraiškos gauti mirusiojo kūno *laissez-passer* formų patvirtinimo“, reikalavimus) Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos turi būti pateiktas mirties liudijimas, kuris žmonių embrionams ir vaisiui iki 22-os nėštumo savaitės neišduodamas.

Atsižvelgiant į tai, kas anksčiau išdėstyta, Įstatymo projekto 1 straipsnis papildytas 5 dalimi: „Šio įstatymo nuostatos dėl žmogaus palaikų paruošimo šarvoti, žmogaus palaikų pirminio vežimo ir žmogaus palaikų vežimo laidoti netaikomos žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimui ir laidojimui“.

Laidojant embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės nėra išduodamas medicininis mirties liudijimas ar medicininis perinatalinės mirties liudijimas, todėl teisė į laidojimo pašalpą, kaip numatyta Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju įstatyme Nr. I-348, nebus suteikiama.

Kadangi žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarka bus nustatyta įstatyminiu pagrindu, tai Įstatymo 1 straipsnio 2 dalies nuostata (žmonių embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką nustato visuomenės sveikatos saugos reglamentas (higienos norma) yra perteklinė ir pripažintina netekusia galios. Visuomenės sveikatos saugos reglamento (higienos normos), nustatančio žmonių embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką, keisti nereikės, nes tokio teisės akto nėra.

Laukiami teigiami rezultatai – priėmus Įstatymą, tėvams (vienam iš tėvų) bus suteikta galimybė kremuoti ir laidoti žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Nenumatoma neigiamų pasekmių korupcijos prevencijos požiūriu. Įtaka kriminogeninei situacijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo įgyvendinimas įtakos verslui neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įstatymui inkorporuoti į teisinę sistemą teisės aktų priimti nereikės, galiojančių teisės aktų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios taip pat nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte nėra naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos ir Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Įstatymą turės būti parengtas sveikatos apsaugos ministro įsakymas, kuriuo bus reglamentuota žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės atidavimo tėvams (vienam iš tėvų) kremuoti ir laidoti tvarka bei pakeisti šie teisės aktai: Kapinių tvarkymo taisyklės ir Kapinių prižiūrėtojo kaupiamų duomenų tvarkymo sąlygų aprašas, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1207 „Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 2 d. įsakymas Nr. D1-182 „Dėl Prašymo kremuoti žmogaus palaikus formos, Prašymo išduoti kremuotus žmogaus palaikus formos ir Kremavimo atvejų registravimo kremavimo registracijos žurnaluose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Atsižvelgiant į žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės išvaizdą, Žmonių palaikų kremuoti taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. V-772/ISAK-2357 „Dėl Žmonių palaikų paruošimo kremuoti taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), neturėtų būti keičiamos. (Taisyklėse nurodyta, kad žmogaus palaikų paruošimas – mirusiojo nurengimas, nuprausimas, akių ir burnos užvėrimas, plaukų ir nagų sutvarkymas, veido nuskutimas, makiažas ir aprengimas).

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektui įgyvendinti valstybės biudžeto ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Nėra.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro pavaduotoja

Marija Stasiulienė

[Signature] 2017-05-26

2017-05-31

7

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404
1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusią galios 1 straipsnio 2 dalį.

2. Papildyti 1 straipsnį 5 dalimi.

„5. Šio įstatymo nuostatos dėl žmogaus palaikų paruošimo šarvoti, žmogaus palaikų pirminio vežimo ir žmogaus palaikų vežimo laidoti netaikomos žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimui ir laidojimui.“

3. Papildyti 1 straipsnį 6 dalimi.

„6. Žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės atidavimo tėvams (vienam iš tėvų) kremuoti ir laidoti tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras“.

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. Priešlaikinio gimdymo vaisius – gimdymo, įvykusio tarp 22-os ir 37-os nėštumo savaitės pabaigos, skaičiuojant nuo pirmos paskutinių mėnesinių dienos, vaisius.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 23 dalį ir ją išdėstyti taip:

„23. Žmogaus palaikai – mirusio žmogaus kūnas, jo dalys, priešlaikinio gimdymo vaisius ar žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės, jei sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka yra išreikšta tėvų (vieno iš tėvų) valia juos kremuoti ir laidoti.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) asmens, kurio palaikai kremuojami, medicininį mirties liudijimą, išduotą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka, o jeigu kremuojami žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės, sveikatos apsaugos ministro patvirtintos formos medicinos dokumentų išrašą.“

4 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Draudžiama kremuoti žmogaus palaikus jo mirties dieną, išskyrus žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės.“

2. Papildyti 13 straipsnį 4 dalimi:

„4. Jeigu kremuojami žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės, vietoje šio straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų duomenų ant kapsulės turi būti nurodyta moters, kurios embrionas (-ai) ar vaisius (-iai) kremuojamas (-i), vardas ir pavardė, gimimo data, medicinos dokumentų išrašo data.“

5 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kremavimo paslaugų įmonė išduoda kremuotus palaikus laidojančiam ar jo įgaliotam paimti kremuotus palaikus asmeniui užpildžius Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos formos prašymą. Kremavimo įmonė kremavimo registracijos žurnale nurodo, kuriose kapinėse kremuoti palaikai bus laidojami (saugomi), arba pažymi faktą, kad kremuoti palaikai nebus laidojami (saugomi) kapinių tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka, taip pat išduoda mirusiojo kremavimo faktą patvirtinančią pažymą. Šioje pažymoje nurodomas mirusiojo vardas, pavardė, asmens kodas, kremavimo data, kremavimo įmonės pavadinimas, adresas ir telefono numeris. Jeigu kremuoti žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės, pažymoje nurodoma moters, kurios embrionas (-ai) ar vaisius (-iai) kremuojamas (-i), vardas ir pavardė, gimimo data, medicinos dokumentų išrašo data, kremavimo data, kremavimo įmonės pavadinimas, adresas ir telefono numeris.“

6 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Laidoti žmogaus palaikus, išskyrus žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės, galima ne anksčiau kaip po 24 valandų nuo to momento, kai buvo konstatuota mirtis, jeigu tuo neignoruojami mirusiojo ar jo artimųjų asmenų religiniai įsitikinimai.“

7 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 27 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) asmens, kurio palaikai palaidoti kapinėse, vardą, pavardę, gimimo ir mirties vietą ir datą, asmens kodą, medicininio mirties liudijimo išdavimo datą ir numerį, o jeigu palaidoti žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės – moters, kurios embrionas (-ai) ar vaisius (-iai) kremuojamas (-i), vardą ir pavardę, gimimo datą, medicinos dokumentų išrašo datą;“.

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. gegužės 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir (ar) jos įgaliota institucija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Teisės departamento direktorė

[Signature]

9

2017-05-31

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404
1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2017 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusią galios 1 straipsnio 2 dalį.
- ~~„2. Žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-osios nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką nustato Visuomenės sveikatos saugos reglamentas (higienos norma)“~~
2. Papildyti 1 straipsnį 5 dalimi.
- „5. Šio įstatymo nuostatos dėl žmogaus palaikų paruošimo šarvoti, žmogaus palaikų pirminio vežimo ir žmogaus palaikų vežimo laidoti netaikomos žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimui ir laidojimui.“**
3. Papildyti 1 straipsnį 6 dalimi.
- „6. Žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės atidavimo tėvams (vienam iš tėvų) kremuoti ir laidoti tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras“.**

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:
~~„20. Priešlaikinio gimdymo vaisius – gimdymo, įvykusio tarp 22-osios ir 37-osios nėštumo savaitės pabaigos, skaičiuojant nuo pirmosios paskutinių mėnesinių dienos, vaisius, kurio masė ne mažesnė kaip 500 gramų.“~~
2. Pakeisti 2 straipsnio 23 dalį ir ją išdėstyti taip:
„23. Žmogaus palaikai – mirusio žmogaus kūnas, jo dalys, – prieššlaikinio gimdymo vaisius ar žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės, jei sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka yra išreikšta tėvų (vieno iš tėvų) valia juos kremuoti ir laidoti.“

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

- Pakeisti 6 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:
- „1) asmens, kurio palaikai kremuojami, medicininę mirties liudijimą, išduotą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka, o jeigu kremuojami žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės, sveikatos apsaugos ministro patvirtintos formos medicinos dokumentų išrašą.“**

4 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:
„1. Draudžiama kremuoti žmogaus palaikus jo mirties dieną, išskyrus žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės.“
2. Papildyti 13 straipsnį 4 dalimi:
„4. Jeigu kremuojami žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės, vietoje šio straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų duomenų ant kapsulės turi būti nurodyta moters, kurios embrionas (-ai) ar vaisius (-iai) kremuojamas (-i), vardas ir pavardė, gimimo data, medicinos dokumentų išrašo data.“

5 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kremavimo paslaugų įmonė išduoda kremuotus palaikus laidojančiam ar jo įgaliotam paimti kremuotus palaikus asmeniui užpildžius Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos formos prašymą. Kremavimo įmonė kremavimo registracijos žurnale nurodo, kuriose kapinėse kremuoti palaikai bus laidojami (saugomi), arba pažymi faktą, kad kremuoti palaikai nebus laidojami (saugomi) kapinių tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka, taip pat išduoda kremavimo faktą patvirtinančią pažymą. Šioje pažymoje nurodomas mirusiojo vardas, pavardė, asmens kodas, kremavimo data, kremavimo įmonės pavadinimas, adresas ir telefono numeris. **Jeigu kremuoti žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės, pažymoje nurodoma moters, kurios embrionas (-ai) ar vaisius (-iai) kremuojamas (-i), vardas ir pavardė, gimimo data, medicinos dokumentų išrašo data, kremavimo data, kremavimo įmonės pavadinimas, adresas ir telefono numeris.**“

6 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Laidoti žmogaus palaikus, **išskyrus žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės**, galima ne anksčiau kaip po 24 valandų nuo to momento, kai buvo konstatuota mirtis, jeigu ~~tokiu būdu~~ **tu** neignoruojami mirusiojo ar jo artimųjų asmenų religiniai įsitikinimai.“

7 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 27 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) asmens, kurio palaikai palaidoti kapinėse, vardą, pavardę, gimimo ir mirties vietą ir datą, asmens kodą, medicininio mirties liudijimo išdavimo datą ir numerį, **o jeigu palaidoti žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės – moters, kurios embrionas (-ai) ar vaisius (-iai) kremuojamas (-i), vardą ir pavardę, gimimo datą, medicinos dokumentų išrašo datą;**“.

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. gegužės 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir (ar) jos įgaliota institucija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministras

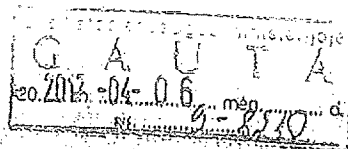
Aurelijus Veryga

Teisės departamento direktorė
Nerija Stasiulienė

[Signature] 00120528

[Signature]
2017-05-31

11

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rasline@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai

2017-04-05

Nr. (1.6) SF-248

[2017-03-23

Nr. (1.13-411)10-2526

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), neturėdama pastabų dėl teisinio reguliavimo tikslo ir teisės technikos, teikia pastabas dėl teisinio reguliavimo priemonių ir pasekmių:

1. Įstatymo projekto lydimojoje medžiagoje turėtų būti pagrįstas Įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalimi siūlomas keitimas („šio įstatymo nuostatos dėl žmogaus palaikų paruošimo šarvoti, žmogaus palaikų pirminio vežimo ir žmogaus palaikų vežimo laidoti netaikomos žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimui ir laidojimui“).

2. Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo 12 straipsnyje nurodyta, kad palaikų paruošimo kremuoti taisyklės tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Svarstyтина, ar priėmus Įstatymo projekto nuostatas neturėtų būti atitinkamai keičiamos minėtos taisyklės. Jei taip, tai turėtų atsispindėti Įstatymo projekto aiškinamojo rašto 11 punkte.

3. Atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2 straipsnio 20 dalies ir Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo 2 straipsnio 23 dalies santykį. Kaip bus traktuojamas gimdymo, įvykusio tarp 22-osios ir 37-osios nėštumo savaitės pabaigos, skaičiuojant nuo pirmosios paskutinių mėnesinių dienos, vaisius, kurio masė bus mažesnė kaip 500 gramų? Toks vaisius nepatektų į žmogaus palaikų sąvoką, tačiau ar pagrįstai?

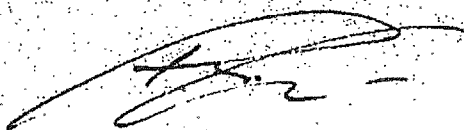
4. Svarstyтина, ar siekiant teisinio tikslumo, Įstatymo projekto 3 straipsniu keičiamo 6 straipsnio 2 dalies 1 punkte vietoj *išrašo/siuntimo* neturėtų būti nurodomas tik *išrašas*.

5. Įstatymo projekte neapibrėžta, kas yra *pacientė* Įstatymo projekto 4 straipsniu keičiamo 13 straipsnio 4 dalies, 5 straipsniu keičiamo 15 straipsnio 1 dalies ir 7 straipsniu keičiamo 27 straipsnio 1 punkto kontekste. Be to, tokia sąvokos formuluotė pagal prasmę nedera tarp Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo reguliuojamų santykių.

6. Įstatymo projekto aiškinamojo rašto 8 punkto turinys turėtų būti perkeltas į 11 punktą. Aiškinamojo rašto 8 punkte nurodyta, kad Įstatymo projekto inkorporavimui į teisinę sistemą turės būti parengtas sveikatos apsaugos ministro įsakymas, kuriuo bus reglamentuota embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės atidavimo tėvams (vienam iš tėvų) kremuoti ir laidoti tvarka, bei pakeisti kai kurie teisės aktai, patvirtinti atitinkamai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu ir aplinkos

ministro įsakymu. Tuo tarpu Įstatymo projekto 8 straipsnio, kuriame kalbama apie Įstatymo projekto įsigaliojimą ir įgyvendinimą, 2 dalyje nurodytas pavedimas tik sveikatos apsaugos ministrui iki Įstatymo projekto įsigaliojimo priimti įgyvendinamuosius teisės aktus. Taip pat svarstyтина, ar nereikėtų aiškinamojo rašto 11 punkte nurodyti ir Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje minimo teisės akto pripažinimo netekusių galios. Atkreiptinas dėmesys, kad pavedimas sveikatos apsaugos ministrui nustatyti embrijų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės atidavimo tėvams (vienam iš tėvų) kremuoti ir laidoti tvarką nėra nurodytas Įstatymo projekte, todėl tokia tvarka patvirtinantis įsakymas neturėtų įstatyminio pagrindo.

Teisingumo viceministras

Paulius Gričiūnas

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Budžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius.
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Sveikatos apsaugos ministerijai

2017-02-15

Nr. (8-1)-D8-1195

[2017-01-31

Nr. (1.1.3-411)10-836

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Aplinkos ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – įstatymo projektas) ir teikia pastabas bei pasiūlymus.

1. Pritariame įstatymo projekto tikslui nustatyti žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką, bet siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms, kuriomis šis tikslas siekiamas, nepritariame dėl šių priežasčių:

1.1. Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad teisėkūroje vadovaujamasi tikslingumo principu, reiškiančiu, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimanamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis. Tačiau įstatymo projekto tikslą galima pasiekti jau turimomis teisinio reguliavimo priemonėmis, nes galiojančiame Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 (toliau – įstatymas) 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-osios nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką nustato Visuomenės sveikatos saugos reglamentas (higienos norma)“.

1.2. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad „Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės atiduodami tvarkyti kaip medicininės atliekos“ ir laikomi anatomicine medžiaga, nors pagal įstatymo 1 straipsnio 3 dalį Visuomenės sveikatos saugos reglamentas (higienos norma), reglamentuojantis žmogaus kūno dalių, taip pat susidariusių sveikatos priežiūros įstaigose medicininių atliekų utilizavimo tvarką, turėtų būti atskiras. Vadovaujantis įstatymo 1 straipsnio 2, 3 dalimis ir vertinant etiškai, higienos norma, reglamentuojanti žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-osios nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką, ir higienos norma, reglamentuojanti žmogaus kūno dalių, taip pat susidariusių sveikatos priežiūros įstaigose medicininių atliekų utilizavimo tvarką, turėtų būti atskirtos.

1.3. Primename, kad įgyvendinant Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 (toliau – Planas), 3.2.3 priemonę buvo pavesta Aplinkos ministerijai ir Sveikatos apsaugos ministerijai 2014–2015 metais sudaryti tarpinstitucinę ekspertų darbo grupę medicininių atliekų tvarkymo klausimams spręsti (ypatingą dėmesį skiriant anatomicinėms medžiagoms). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. D1-825 „Dėl darbo grupės sudarymo medicininių atliekų tvarkymo klausimams spręsti“ (su įsakymo pakeitimais 2014 m. gruodžio 15 d. D1-1017 ir 2015 m. sausio 7 d. Nr. D1-4) sudaryta Darbo grupė medicininių atliekų tvarkymo klausimais (toliau – Darbo grupė), kuriai buvo pavesta pateikti pasiūlymus dėl medicininių atliekų (ypatingą dėmesį skiriant anatomicinėms medžiagoms) tvarkymo tobulinimo. Darbo grupė parengė Darbo grupės medicininių

atliekų tvarkymo srityje rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planą, kurios 3 priemonė yra „Įvertinti poreikį keisti higienos normas, susijusias su žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-osios nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarka“. Sveikatos apsaugos ministerija 2015-07-10 raštu Nr. (1.1.20-411)10-6181 informavo, kad šią priemonę numato įvykdyti per 2016 m. I–IV ketvirčius ir įtraukti ją į Sveikatos apsaugos ministerijos 2016 metų veiklos priemonių planą. Sveikatos apsaugos ministerija 2016-06-23 raštu Nr. (1.1.20-411)10-5506 informavo, kad 2016-05-12 organizavo pasitarimą dėl Įstatymo 1 straipsnio 2 dalie nuostatos įgyvendinimo ir priėmė sprendimą įteisinti (reglamentuojant higienos normoje) žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-osios nėštumo savaitės atidavimą tėvams laidoti arba kremuoti, tačiau iki šiol nėra higienos normos, reglamentuojančios žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-osios nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką.

2. Įstatymo projekto siūlymas žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės laikyti žmogaus palaikais yra diskutuotinas iš esmės. Vienas iš daugelio diskusijos aspektų galėtų būti, kad Įstatyme ar kituose teisės aktuose nustatytas reikalavimas taikomas žmogaus palaikams, jų laidojimui ar kremavimui, negalės būti taikomas žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės, todėl Įstatyme ir įgyvendinamuosiuose teisės aktuose reikės nustatyti išimtis (atskirus reikalavimus) žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės. Įvertinus tai, netikslinga žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės tapatinti su žmogaus palaikais. Paminėtina ir tai, kad žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės svoris gali būti tik iki 500 gramų, todėl sunkiai įsivaizduojama kaip būtų vykdoma Įstatyme nustatyta kremavimo procedūra, pelenų surinkimas, įskaitant Įstatymo 13 straipsnio 2 dalies reikalavimų laikymąsi. Manome, kad neetiška būtų žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės laikyti žmogaus palaikais tik tada, kai tėvai (vienas iš tėvų) pageidauja juos laidoti ar kremuoti, o priešingu atveju laikyti juos anatominėmis medžiagomis. Siūlome žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės taikyti kitokius kremavimo ir laidojimo reikalavimus, nei žmogaus palaikams, ir juos reglamentuoti higienos normoje.

3. Įstatymo projekto aiškinamojo rašto (toliau – aiškinamasis raštas) 4 punkte neapartos visos naujos siūlomos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama jas priėmus. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad priėmus Įstatymą, tėvams (vienam iš tėvų) bus suteikta galimybė kremuoti ir laidoti žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės, tačiau Įstatymo projekte ši galimybė neregamentuota, išskyrus sąvoką „žmogaus palaikai“. Aiškinamajame rašte neaparta kaip bus praktikoje taikomos Įstatymo projekto nuostatos, ar laidojant žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės bus skiriama laidojimo pašalpa; jei taip, – reikėtų keisti Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju Įstatymą Nr. I-348, ar bus skiriama kapavietė laidojant žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės, jei taip, – reikės iš esmės keisti Kapinių tvarkymo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1207 „Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo Įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų patvirtinimo“. Siūlome tikslinti aiškinamąjį raštą.

4. Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalyje (Įstatymo 13 straipsnio papildymas 4 dalimi) siūloma ant kremuotų žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės pelenų kapsulės nurodyti tik medicinos dokumentų išrašo datą, tačiau neaišku, kaip tokiu atveju galima bus juos identifikuoti, jei medicinos dokumentų išrašo data bus vienoda. Įvertinus Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalies nuostatą, reikės keisti ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 2 d. įsakymą Nr. D1-182 „Dėl Prašymo kremuoti žmogaus palaikus formos, Prašymo išduoti kremuotus žmogaus palaikus formos ir Kremavimo atvejų registravimo kremavimo registracijos žurnaluose tvarkos aprašo patvirtinimo“. Analogiškai turėtų būti įvertinta ir Įstatymo projekto 5 straipsnio (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies pakeitimas) nuostata.

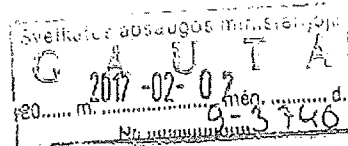
5. Įstatymo 27 straipsniu nustatomi Kapinių prižiūrėtojų kaupiami duomenys, tačiau Įstatymo projekto 7 straipsnyje, keičiančiame Įstatymo 27 straipsnį, siūloma vietoj kaupiamų duomenų, laidojant žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės, kaupti medicinos dokumentų išrašą. Siūlome Įstatymo projekto 7 straipsnį kartu su aiškinamuoju raštu tikslinti, taip pat įvertinti būtinybę keisti Kapinių prižiūrėtojo kaupiamų duomenų tvarkymo sąlygų aprašą, patvirtintą

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1207 „Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų patvirtinimo“.

6. Aiškinamojo rašto 8-punkte nurodyta, kad priėmus įstatymo projektą turės būti parengtas sveikatos apsaugos ministro įsakymas, kuriuo bus reglamentuota žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės atidavimo tėvams (vienam iš tėvų) kremuoti ar laidoti tvarka. Siūlome svarstyti galimybę įstatymo projekte reglamentuoti tik žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės atidavimo tėvams (vienam iš tėvų) klausimus. Taip pat siūlome įstatymo projekte neprilyginti žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės žmogaus palaikams ir apibrėžti terminą „žmogaus embrionas ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės“, taip pat žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimo ir (ar) laidojimo tvarką (neanalogišką žmonių palaikų kremavimo ir laidojimo tvarkai) reglamentuoti higienos normoje.

Aplinkos ministerijos kancleris

Robertas Klovas

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS BIOETIKOS KOMITETAS

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 16, LT-01402 Vilnius, tel. (8 5) 212 4565,
faks. (8 5) 2611 8640, el. p. lbek@sam.lt, <http://bioetika.sam.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188710595

Sveikatos apsaugos ministerijai

2017-02-07 Nr. 2- 67
į 2017-01-31 Nr. (1.1.3-411)10-836

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Atsakydami į 2017 m. sausio 31 d. Sveikatos apsaugos ministerijos raštą Nr. (1.1.3-411)10-836, informuojame, kad Lietuvos bioetikos komitetas pagal kompetenciją neturi pastabų teikiamam derinti Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui.

Svarstyтина, ar nebūtų tikslinga kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose medicininių atliekų tvarkymą, numatyti galimybę ir sveikatos priežiūros įstaigoms tvarkyti persileidimų, įvykusių iki 22 savaičių amžiaus, embrionus ar vaisius atskirai nuo kitų medicininių atliekų. Nors Europos Sąjungos šalyse praktika skiriasi, paminėtina Jungtinės Karalystės Žmogaus audinių tarnybos (*Human Tissue Authority*) rekomendacija po nėštumo likusius audinius (*pregnancy remains*) tvarkyti (pakuoti, saugoti ir sudeginti) atskirai nuo kitų medicininių atliekų (31 p.)¹.

Direktorius

Eugenijus Gefenas

Asta Čekanauskaitė. lbek@bioetika.sam.lt, tel. (8 5) 2430009

¹ „Pregnancy remains should be subject to a different process from clinical waste. They should be packaged and stored separately in suitable containers prior to their disposal, and incinerated separately from clinical waste. Establishments may wish to consider optional additional arrangements they could make to dispose of the tissue sensitively, for example by involving their hospital chaplain or local spiritual leaders. However, the woman's wishes are paramount and where a woman has opted for incineration precisely because she does not wish her pregnancy remains to be given any special status, this should be respected“, Guidance on the disposal of pregnancy remains following pregnancy loss or termination. Human Tissue Authority, 2015. Prieiga per internetą: https://www.hta.gov.uk/sites/default/files/Guidance_on_the_disposal_of_pregnancy_remains.pdf.

Laba diena,

Pastabų neturime.

--

Pagarbiai
Dr. Loreta Marmienė
Referentė
Lietuvos gydytojų vadovų sąjunga
Dariaus ir S. Girėno g. 48, Kaunas
Tel.: +370 616 18231
el.p.: info@lgvs.lt
www.lgvs.lt

On 2017.01.31 14:37, evelina.vilcinskiene@sam.lt wrote:
Projektų paketas

Nr. 17-1018 "Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui"

(http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc?p_id=1207166)

Nr. 17-1014 "Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas"

(http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc?p_id=1207160)

turi būti suderintas su Jūsų institucija. Išvados turi būti pateiktos nuo 2017-01-31 iki 2017-02-14.

"Jeigu išvadas teikiantis subjektas nustatytu laiku nepateikia išvadų, laikoma, kad jis teisės akto projektui pritaria" (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 17 d. nutarimas Nr. 337 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimo Nr. 728 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo" pakeitimo")

Projekto derinimą inicijavo
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija
evelina.vilcinskiene@sam.lt

Dėmesio! Šis pranešimas siunčiamas automatiškai iš Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemės. Jeigu šis laiškas pasiųstas ne tuo adresu, prašome nukreipti jį teisingu adresu. Tuo pačiu prašome informuoti mus (tapis@lrs.lt), nurodant elektroninio pašto adresą, kuriuo turi būti siunčiami pranešimai apie derinamus teisės aktų projektus.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404
1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

(toliau – Įstatymo projektas)

(TAP-17-703; TAP-17-702; TAIS Nr. 17-1014(3))

2017-06-07 Nr. NV-1425

Vilnius

Įvertinę Įstatymo projekto atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamo Žmonių palaikų laidojimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 str. 23 dalyje apibrėžiamą sąvoką „žmogaus palaikai“ siūloma praplėsti sąlygine nuostata, jog žmogaus palaikais būtų laikoma ir „<...> žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės, jei sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka yra išreikšta tėvų (vieno iš tėvų) valia juos kremuoti ir laidoti“. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymuose apibrėžiamos sąvokos turi būti aiškios, siūlytume atsisakyti sąvokų apibrėžimo, kurios priklausytų tuo tam tikrų sąlygų, kaip šiuo konkrečiu atveju, o svarstyti galimybę nustatyti bendrąją taisyklę ir formuoti jos išimtis.

Be kita ko, vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 6 punkte įtvirtintu aiškumo teisėkūroje principu, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas, pažymime, kad analizuojant Įstatymo projektu teikiamus Įstatymo pakeitimus lieka neaišku, kas būtų daroma su embrionais ir vaisiais iki 22-os nėštumo savaitės, jei sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka nebūtų išreikšta tėvų (vieno iš tėvų) valia juos kremuoti ir laidoti.

2. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra aišku, ar Įstatymo projekto 1 str. 3 dalyje ir Įstatymo projekto 2 str. 2 dalyje nurodytos sveikatos apsaugos ministro tvarkos yra tapačios ar skirtingos. Siūlytume įvertinti, planuojamo rengti poįstatyminio teisės akto taikymo sritį ir atitinkamai koreguoti minėtas Įstatymo projekto nuostatas (pažymėtina, jei visgi būtų nuspręsta tikslinti Įstatymo projekto 2 str. 2 dalį pagal pateiktą pirmąją pastabą, pastarosios nuostatos neliktų).

3. Atsižvelgiant į tai, kad iš aiškinamojo rašto 11 punkto bei Įstatymo projekto kai kurių nuostatų (Įstatymo projekto 1 str. 3 dalis, Įstatymo projekto 2 str. 2 dalis) yra aišku, kokius įgyvendinamųjų teisės aktų projektus ar jų pakeitimų projektus turės parengti Vyriausybė ir atitinkamos ministerijos, siūlytume, siekiant teisėkūros ekonomiškumo, Įstatymo projekto 8 str. 2

dalyje ne formuluoti bendrą įgaliojimą „Vyriausybei ir (ar) jos įgaliotoms institucijoms“, o nurodyti konkrečias institucijas, kurios turės priimti atitinkamus įgyvendinamųjų teisės aktų pakeitimus.

1-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Daiva Gubistienė

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraite@lrv.lt

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 1, 2, 6, 13, 15, 25 IR 27 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

DERINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Institucijos pastaba / pasiūlymas	Pastabos / pasiūlymo vertinimas
	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos	
1.	<p>1. Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad teisėkūroje vadovaujamosi tikslingumo principu, reiškiančiu, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis. Tačiau įstatymo projekto tikslą galima pasiekti jau turimomis teisinio reguliavimo priemonėmis, nes galiojančiame žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-osios nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką (toliau – Įstatymas) 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-osios nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką nustato Visuomenės sveikatos saugos reglamentas (higienos norma)“.</p> <p>2. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad „Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės atiduodami tvarkyti kaip medicininės atliekos“ ir laikomi anatominė medžiaga, nors pagal Įstatymo 1 straipsnio 3 dalį Visuomenės sveikatos saugos reglamentas (higienos norma), reglamentuojantis žmogaus kūno dalių, taip pat susidariusių sveikatos priežiūros įstaigose medicininių atliekų utilizavimo tvarką, turėtų būti</p>	<p><u>Atsižvelgta iš dalies</u></p> <p>Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 2 straipsnio 12 punkte yra pažymėta, kad visuomenės sveikatos saugos reglamentas (higienos norma) – sveikatos apsaugos ministro patvirtintas teisės aktas, nustatantis bendras privalomojo pobūdžio teisės normas visuomenės sveikatos saugos srityje. Visuomenės sveikatos saugos reglamente iš esmės negalime nustatyti kremavimo ir laidojimo tvarkos.</p> <p>Žmonių palaikų kremavimo ir laidojimo praktika šalyje yra nusistovėjusi ir vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymu (toliau – Įstatymas). Įstatymas taikomas tik žmonių palaikams. Įstatymo 2 straipsnio 23 dalyje yra nurodyta, jog žmogaus palaikai – mirusio žmogaus kūnas, jo dalys ar priešlaikinio gimdymo vaisius. Įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje yra pažymėta, kad kremavimas – žmogaus palaikų sudeginimas krematoriumo krosnyje. To paties straipsnio 15 dalyje nurodyta, kad laidojimas – žmogaus palaikų, taip pat kremuotų ar balzamuotų, užkasimas kape, padėjimas laidojimo rūsyje, kolumbariumo nišoje ar kitoje tam skirtoje vietoje. Vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 23</p>

<p>atskiras. Vadovaujantis Įstatymo 1 straipsnio 2, 3 dalimis ir vertinant etiškai, higienos norma, reglamentuojanti žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-osios nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką, ir higienos norma, reglamentuojanti žmogaus kūno dalių, taip pat susidariusių sveikatos priežiūros įstaigose medicininių atliekų utilizavimo tvarką, turėtų būti atskirtos.</p> <p>3. Įstatymo projekto siūlymas žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės laikyti žmogaus palaikais yra diskutuotinas iš esmės. Vienas iš daugelio diskusijos aspektų galėtų būti, kad Įstatyme ar kituose teisės aktuose nustatytas reikalavimas taikomas žmogaus palaikams, jų laidojimui ar kremavimui, negalės būti taikomas žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės, todėl Įstatyme ir įgyvendinamuosiuose teisės aktuose reikės nustatyti išimtis (atskirus reikalavimus) žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės. Įvertinus tai, netikslinga žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės tapatinti su žmogaus palaikais. Paminėtina ir tai, kad žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės svoris gali būti tik iki 500 gramų, todėl sunkiai įsivaizduojama kaip būtų vykdoma Įstatyme nustatyta kremavimo procedūra, pelenų surinkimas, įskaitant Įstatymo 13 straipsnio 2 dalies reikalavimų laikymąsi. Manome, kad neetiška būtų žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės laikyti žmogaus palaikais tik tada, kai tėvai (vienas iš tėvų) pageidauja juos laidoti ar kremuoti, o priešingu atveju laikyti juos anatomicinėmis medžiagomis. Siūlome žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės taikyti kitokius kremavimo ir laidojimo reikalavimus, nei žmogaus palaikams, ir juos reglamentuoti higienos normoje.</p> <p>4. Aiškinamojo rašto 8 punkte nurodyta, kad priėmus įstatymo projektą turės būti parengtas sveikatos apsaugos ministro įsakymas, kuriuo bus reglamentuota žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os</p>	<p>dalis nuostata, žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės negali būti atiduodami kremuoti ir laidoti, kaip žmogaus palaikai.</p> <p>Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, būtų netikslinga ir neefektyvu kurti atskirą žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarką šalyje, juo labiau, kad tokių atvejų nėra daug.</p> <p>Siekiant išlaikyti teisėkūros praktikos vientisumo ir protingumo principus, žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-osios nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo tvarka turi būti integruota ir reglamentuota Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatyme, kuriame žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-osios nėštumo savaitės būtų taikoma žmonių palaikų kremavimo ir laidojimo tvarka, jei tėvai (vienas iš tėvų) pareiškia valią juos kremuoti ir laidoti.</p> <p>Žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-osios nėštumo savaitės nepritaikius žmonių palaikų kremavimo ir laidojimo tvarkos, nelieka galimybės juos kremuoti ir laidoti (pagal Įstatymo nuostatas).</p> <p>Aplinkos ministerijos pateiktas siūlymas „žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės taikyti kitokius kremavimo ir laidojimo reikalavimus, nei žmogaus palaikams, ir juos reglamentuoti higienos normoje“ nėra aiškus ir nepagrįstas (nepateikti kiti žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės kremavimo ir laidojimo būdai).</p> <p>Kadangi Įstatyme yra aiškiai reglamentuota kremavimo ir laidojimo tvarka, tai siekiant suteikti galimybę tėvams kremuoti ir laidoti žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės, Įstatymo projekto sąvoka „žmogaus palaikai“ yra papildyta „žmogaus embrionai ir vaisiai iki 22-os nėštumo savaitės, jei sveikatos apsaugos</p>
--	--

<p>nėštumo savaitės atidavimo tėvams (vienam iš tėvų) kremuoti ar laidoti tvarka. Siūlome svarstyti galimybę Įstatymo projekte reglamentuoti tik žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės atidavimo tėvams (vienam iš tėvų) klausimus. Taip pat siūlome Įstatymo projekte neprilyginti žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės žmogaus palaikams ir apibrėžti terminą „žmogaus embrionas ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės“, taip pat žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės kremavimo ir (ar) laidojimo tvarką (neanalogišką žmonių palaikų kremavimo ir laidojimo tvarkai) reglamentuoti higienos normoje.</p>	<p>ministro nustatyta tvarka yra išreikšta tėvų (vieno iš tėvų) valia juos kremuoti ir laidoti“.</p> <p>Aplinkos ministerijos siūlymas svarstyti galimybę Įstatymo projekte reglamentuoti tik žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės atidavimo tėvams (vienam iš tėvų) klausimus, neišsprendžia pačios kremavimo ir laidojimo reglamentavimo problemos. Nes atidavus žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės tėvams, nebus žinoma ką su jais daryti bei kaip juos kremuoti ir laidoti, jeigu Įstatyme nebus numatyta tokia galimybė.</p> <p>Aiškinamasis raštas patikslintas.</p>
<p>5. Įstatymo projekto aiškinamojo rašto (toliau – aiškinamasis raštas) 4 punkte neaptartos visos naujos siūlomos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama jas priėmus. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad priėmus Įstatymą, tėvams (vienam iš tėvų) bus suteikta galimybė kremuoti ir laidoti žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės, tačiau įstatymo projekte ši galimybė neregamentuota, išskyrus sąvoką „žmogaus palaikai“. Aiškinamajame rašte neaptarta kaip bus praktikoje taikomos Įstatymo projekto nuostatos, ar laidojant žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės bus skiriama laidojimo pašalpa; jei taip, – reikėtų keisti Lietuvos Respublikos paramos mirties atveju įstatymą Nr. I-348, ar bus skiriama kapavietė laidojant žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės, jei taip, – reikės iš esmės keisti Kapinių tvarkymo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1207 „Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų patvirtinimo“. Siūlome tikslinti aiškinamąjį raštą.</p>	<p><u>Atsižvelgta iš dalies</u></p> <p>Įstatymo projekte siūloma teisinio reguliavimo nuostata - Įstatymo projektu siūloma žmogaus embrionams ir vaisiams iki 22-os nėštumo savaitės taikyti žmonių palaikų kremavimo ir laidojimo tvarką, jei sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka yra išreikšta tėvų (vieno iš tėvų) valia juos kremuoti ir laidoti.</p> <p>Laukiami teigiami rezultatai - priėmus Įstatymą, tėvams (vienam iš tėvų) <u>bus suteikta galimybė</u> kremuoti ir laidoti žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės.</p> <p>Aiškinamasis raštas patikslintas. Aiškinamajame rašte nurodyti teisės aktai, kuriuos bus būtina priimti ar pakeisti galiojančius teisės aktus.</p>

2.	<p>Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalyje (Įstatymo 13 straipsnio papildymas 4 dalimi) siūloma ant kremuotų žmogaus embrionų ir vaisių iki 22-os nėštumo savaitės pelenų kapsulės nurodyti tik medicinos dokumentų išrašo datą, tačiau neaišku, kaip tokiu atveju galima bus juos identifikuoti, jei medicinos dokumentų išrašo data bus vienoda. Įvertinus Įstatymo projekto 4 straipsnio 2 dalies nuostatą, reikės keisti ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 2 d. įsakymą Nr. D1-182 „Dėl Prašymo kremuoti žmogaus palaikus formos, Prašymo išduoti kremuotus žmogaus palaikus formos ir Kremavimo atvejų registravimo kremavimo registracijos žurnaluose tvarkos aprašo patvirtinimo“. Analogiškai turėtų būti įvertinta ir Įstatymo projekto 5 straipsnio (Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies pakeitimas) nuostata.</p>	Atsižvelgta
3.	<p>Įstatymo 27 straipsniu nustatomi Kapinių prižiūrėtojų kaupiami <u>duomenys</u>, tačiau įstatymo projekto 7 straipsnyje, keičiančiame Įstatymo 27 straipsnį, siūloma vietoj kaupiamų duomenų, laidojant žmogaus embrionus ir vaisius iki 22-os nėštumo savaitės, kaupti medicinos dokumentų išrašą. Siūlome įstatymo projekto 7 straipsnį kartu su aiškinamuoju raštu tikslinti, taip pat įvertinti būtinybę keisti Kapinių prižiūrėtojo kaupiamų duomenų tvarkymo sąlygų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1207 „Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų patvirtinimo“.</p>	Atsižvelgta

Užsienio reikalų departamento direktoriaus
 patvirtinimas
 2017-05-31

Lietuvos Respublikos
 Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

2017-05-31

24